

24. Selectieve vernietiging dossier op verzoek patiënt toegestaan

Karina Rongen

Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg

19 maart 2021, ECLI:NL:TGZCTG:2021:61

Wgbo. Wet BIG.

[Art. 7:455 BW; art. 69 lid 4 Wet BIG]

1. Inleiding

Op 19 maart 2021 wees het Centraal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg (CTG) een zeer interessante uitspraak die van belang is voor de praktijk, over het selectief vernietigen van gegevens uit het dossier van een patiënt. Uit de uitspraak volgt dat het is toegestaan om op verzoek van de patiënt delen uit het medisch dossier te vernietigen. Met deze uitspraak maakt het CTG een koerswijziging, omdat zij nu tot een ander oordeel komt dan een aantal jaren geleden in een vergelijkbare zaak.

Voor de praktijk is het belangrijk dat als een patiënt verzoekt om vernietiging van delen van het dossier, niet volstaan kan worden met een standaard afwijzingsverzoek dat selectieve vernietiging afbreuk doet aan de geloofwaardigheid van het dossier. In het geval dat het selectieve vernietigingsverzoek geen gegevens betreft waarvan redelijkerwijs aannemelijk is dat de bewaring van aanmerkelijk belang is voor een ander dan de patiënt, en andere wet- en regelgeving zich ook niet tegen vernietiging verzet, dan dient het selectieve vernietigingsverzoek te worden gehonoreerd.¹

Deze uitspraak van het CTG is daarnaast in lijn met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), nu de patiënt op grond van

de AVG ook het recht heeft op rectificatie.² Het toestaan van het vernietigen van delen van het dossier en niet uitsluitend het gehele dossier, sluit aan bij het rectificatierecht in samenhang met het vernietigingsrecht.

2. De feiten

De patiënte diende op 19 juni 2019 een klacht in tegen de psychiater bij het Regionaal Tuchtcollege voor de Gezondheidszorg te Zwolle (hierna: RTG). Patiënte was van 24 mei 2013 tot en met 1 juli 2013 opgenomen op de psychiatrische afdeling van het ziekenhuis. De psychiater was de eindverantwoordelijke psychiater-supervisor. Op 30 september 2013 is de patiënte aangemeld voor het FACT-team. Op 22 september 2018 meldde de patiënte aan de psychiater dat er een verkeerde diagnose stond in de brief van 30 september 2013. Moeder van patiënte verzocht om alle notities die met autistische stoornis te maken hadden, te verwijderen uit het dossier van patiënte. De psychiater stelde dat het ondoenlijk was een en ander te corrigeren, omdat de gegevens op veel plekken in het dossier zijn beschreven. Aangeboden werd om ofwel een verklaring aan het dossier toe te voegen of om het hele psychiatrische dossier te vernietigen.

3. Klacht

De klacht van patiënte bestaat uit twee klachtonderdelen. De patiënte verwijt de psychiater dat hij:

1. de hoofddiagnose autistische stoornis stelde

1 Art. 7:455 lid 2 BW. Bij de voorschriften uit andere wet- en regelgeving kan men denken aan de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg en de Wet zorg en dwang.

2 Art. 16 AVG.

zonder dat neuropsychologisch onderzoek plaatsvond;
 2. weigert de diagnose autisme uit het dossier te halen.

4. Oordeel Regionaal Tuchtcollege

Het RTG stelde vast dat de diagnose autistische stoornis door een andere psychiater is gesteld. Uit een brief in het dossier blijkt dat deze psychiater de diagnose autistische stoornis op As I als hoofddiagnose heeft opgenomen. De psychiater heeft daaraan op As II de bijkomende diagnose psychotische stoornis NAO toegevoegd. Gelet op de voorgeschiedenis en de feiten, kan de psychiater naar het oordeel van het RTG in redelijkheid niet het verwijt worden gemaakt dat hij de diagnose autisme in de DSM-classificatie heeft overgenomen. Evenmin kan hem redelijkerwijs een verwijt worden gemaakt dat hij zelf geen nader onderzoek naar autisme heeft gedaan. Daar komt bij dat zowel patiënte als haar moeder blijkens het medisch dossier destijds aangaven zich te herkennen in de diagnose autisme. Het RTG acht dit onderdeel van de klacht ongegrond.

Ten aanzien van het selectieve vernietigingsverzoek overweegt het RTG het volgende. Art. 7:455 Burgerlijk Wetboek (BW) verplicht de hulpverlener de gegevens uit het dossier te vernietigen na een daartoe strekkend verzoek van de patiënt. Patiënte heeft verzocht alleen de diagnose autisme uit haar dossier te verwijderen. De psychiater heeft dit geweigerd en patiënte voor de keuze gesteld of het dossier in zijn geheel te vernietigen dan wel aan het dossier een verklaring toe te voegen dat patiënte het met die diagnose niet eens is. Het recht tot vernietiging gaat naar het oordeel van het RTG evenwel niet zo ver dat een patiënt ook het recht zou hebben om bepaalde woorden of passages uit dossierstukken te verwijderen. Uit de wettelijke definities van het begrip 'dossier' blijkt dat het gaat om een verzameling van medische gegevens over de verlening van zorg aan een

patiënt.³ Niet blijkt dat de wetgever bij het geven van het recht op vernietiging van het dossier gedacht heeft aan het recht op het schrappen van woorden, zinsneden of begrippen uit in het dossier opgenomen stukken. Voor de door patiënte voorgestane interpretatie bestaat ook geen goede grond, nu het enkel verwijderen van bepaalde woorden de begrijpelijkheid van het medisch dossier kan aantasten. Het RTG verwijst daarbij naar een eerdere uitspraak van het CTG waarin het onder meer ging over het selectieve vernietigingsrecht.⁴ In die zaak oordeelde het RTG dat een selectieve vernietiging – in die zaak ging het ook om het verwijderen van een diagnose – afbreuk zou doen aan de geloofwaardigheid van het dossier. Het CTG verwierp het beroep.

Naast art. 7:455 BW is in de richtlijn van de KNMG 'Richtlijnen inzake het omgaan met medische gegevens' van 1 januari 2010 het recht op verwijdering en het recht op vernietiging nader geregeld. Een patiënt heeft recht op vernietiging, tenzij sprake is van een uitzondering op het vernietigingsrecht. Volgens het RTG zou in de onderhavige zaak sprake zijn van een uitzondering op het vernietigingsrecht.

Gelet op het voorgaande oordeelde het RTG dat de psychiater met het bieden van twee alternatieven voor het selectieve vernietigingsrecht zorgvuldig had gehandeld.

5. Oordeel Centraal Tuchtcollege

Het CTG neemt het oordeel van het RTG ten aanzien van klachtonderdeel 1 over.

Ten aanzien van klachtonderdeel 2 oordeelde het CTG anders dan het RTG. Het CTG is van oordeel dat art. 7:455 BW wel degelijk betrekking kan hebben op een deel van het dossier, en dus niet noodzakelijkerwijs een verzoek om vernietiging van het gehele dossier hoeft te zijn. Ook de richtlijn 'Omgaan met medische gegevens' van de KNMG gaat ervan uit dat een ver-

³ Art. 7:454 BW en art. 1 lid 1, 6^e gedachtestreepje Wkkgz.

⁴ CTG 15 oktober 2017, ECLI:NL:TGGZCTG:2017:267.

nietigingsverzoek betrekking kan hebben op een deel van een dossier. Het CTG is zich ervan bewust dat een selectieve vernietiging, zeker als deze strekt tot verwijdering van een de patiënt onwelgevallige diagnose, afbreuk kan doen aan de begrijpelijkheid en geloofwaardigheid van een dossier, maar ziet daarin, gelet op de tekst en de strekking van art. 7:455 BW, geen grond om een verzoek om selectieve vernietiging per definitie af te wijzen. Als een patiënt mag kiezen voor vernietiging van het integrale dossier, heeft hij ook de minder vergaande optie van selectieve vernietiging.

Het CTG merkt nog op dat een zorgverlener die gevolg geeft aan een verzoek om selectieve vernietiging, op de betreffende plaatsen in het dossier mag vermelden dat gegevens op verzoek van de patiënt zijn verwijderd. Ook verzet de wet zich er niet tegen dat een zorgverlener die van mening is dat integrale of selectieve vernietiging onverstandig is, daarover met de patiënt in gesprek gaat, alvorens het verzoek uit te voeren. Handhaaft de patiënt evenwel zijn verzoek, dan dient dit te worden ingewilligd, behoudens de in art. 7:455 lid 2 BW bedoelde uitzonderingen.

Omdat de uitleg van de regelgeving in de rechtspraak over selectieve vernietiging van een dossier op verzoek van een patiënt tot nu toe geen volledige duidelijkheid bood, is het handelen van de psychiater weliswaar tuchtrechtelijk verwijtbaar geweest, maar vindt het CTG aanleiding om geen maatregel op te leggen. Het CTG verklaart klachtonderdeel 2 gegrond, maar legt geen maatregel op krachtens art. 69 lid 4 Wet BIG.

Afsluitende opmerkingen

De gegrondverklaring van klachtonderdeel 2 heeft in deze zaak nu niet tot de oplegging van een maatregel geleid. Door publicatie van deze uitspraak zal de uitkomst van een dergelijke klacht in de toekomst wellicht anders luiden. Zorgverleners zullen in het vervolg op deze koerswijzing afgerekend kunnen gaan worden, omdat het CTG nu duidelijkheid heeft geboden

over de uitleg van de regelgeving over selectieve vernietiging van een dossier op verzoek van een patiënt. Wees daarom gewaarschuwd.

Over de auteur

Mr. A.K.M.T. (Karina) Rongen

Advocaat gezondheidsrecht en strafrecht bij
Wybenga|Advocaten en redacteur van JGGZR.